

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



**Навчально науковий інститут мистецтв
Кафедра методики музичного
виховання та диригування**

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ХОРОВИЙ КЛАС ТА ШКІЛЬНИЙ ПРАКТИКУМ**

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА
«Середня освіта (Мистецтво:музичне мистецтво)»
Другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 014 Середня освіта (за предметними спеціальностями)
спеціалізації №14.13 (Мистецтво:музичне мистецтво)
галузі знань 01 Освіта / Педагогіка
Освітня кваліфікація: Магістр освіти

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7 від “5” березня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Хоровий клас Х
Викладачі	Зваричук Жанна Йосипівна – канддидат мистецтвознавства, доцент кафедри методики музичного виховання та диригування. Дудик Романна Володимирівна - канддидат мистецтвознавства, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування. Колубась Олег Леонідович – канддидат мистецтвознавства, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування. Маскович Тетяна Миколаївна - канддидат мистецтвознавства, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування.
Контактний телефон викладача	Зваричук Ж. Й. – 067 764 30 54 Дудик Р. В. – 0501 96 34 24 Колубась О. Л. – 050 575 90 00 Маскович Т. М. – 066 640 59 33
Е-mail викладача	zhanna.zvarychuk@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	кредити – 6, загальна кількість годин - 180, з них: для очної форми навчання - аудиторних-132, самостійна робота-48;
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	80

2. Анотація до навчальної дисципліни

<p>Предметом вивчення навчальної дисципліни «Хоровий клас та шкільний практикум» є теоретичні засади хорового виконавства та культури вокально-хорового співу, виразові можливості хорової музики та закономірності хорового виконавства в цілому, практика співу в хоровому колективі та методичні принципи формування практичних навичок роботи з хором, забезпечує процес мистецько-виконавської освіти бакалаврів та магістрів, формує їх професійний фаховий розвиток і є необхідним для майбутньої практичної музично-педагогічної творчості, музично-виконавської культури та спонукає до професійного росту та самовдосконалення.</p> <p>Освітній компонент «Хоровий клас та шкільний практикум» відноситься до циклу професійної підготовки і є обов'язковим компонентом ОПП «Середня освіта (Музичне мистецтво)» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 014.13 Середня освіта (Музичне Мистецтво).</p> <p>Міждисциплінарні зв'язки: освітній компонент «Хоровий клас та шкільний практикум» має міждисциплінарний характер, базується на теоретичних і практичних знаннях освітніх компонентів навчального плану: «Хорознавство», «Диригування», «Постановка голосу», «Музично-теоретичні дисципліни», «Методика аналізу хорових творів» та ін.</p>

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни є «Хоровий клас та шкільний практикум» полягає у формуванні педагогічних засобів професійного розвитку та процесі професійної підготовки студентів за спеціальністю 014.13 Середня Освіта (Музичне мистецтво) в оволодінні науково-теоретичними та практичними основами виконавської майстерності та роботи з хоровими колективами, як складової навчальної дисципліни музично-виконавської освіти у вищій школі, та всіх профільних дисциплін диригентської освіти; розширити і професійно заострити тематику теоретичної, методичної та практичної підготовки майбутнього як виконавця так і хормейстера, вихованні необхідних практичних навиків і вмій по керуванню хором. Дисципліна «Хоровий клас та шкільний практикум» є однією з профільюючих дисциплін, що визначають кваліфікацію випускника як викладача, хормейстера, керівника хорового колективу.

Хоровий клас є творчою, навчальною лабораторією, де студенти пізнають можливості вокальних голосів, набувають основ культури вокально-хорового співу, глибоко засвоюють виразові можливості хорової музики та закономірності хорового виконавства в цілому.

Актуальність вивчення навчальної дисципліни зумовлена потребою удосконалення рівня професійної компетентності та виконавської майстерності педагогів, керівників хорових колективів, формування здатності якісно та ефективно використовувати знання в професійній музично-педагогічній діяльності та полягає в:

- фаховому та культурному зростанні засобами вокально-хорової роботи, усталеному професійному інтересі до безперервного оновлення індивідуально-професійних якостей;
- формуванні фахової компетенції у процесі диригентської та хорової підготовки, де поєднуються загально-професійна і спеціальна фахова складові, як здатність до виконавської діяльності;
- формування комплексу знань, умінь і навичок, що забезпечує його спроможність використовувати у практичній діяльності;
- навичках самостійної роботи та навчання.

Цілі вивчення навчальної дисципліни «Хоровий клас та шкільний практикум» є:

- фахове та культурне зростання засобами вокально-хорової роботи, усталений професійний інтерес до безперервного оновлення індивідуально-професійних якостей;
 - вивчення різних стилів і жанрів хорової музики, знайомство з принципами підбору хорового репертуару;
 - виховання художнього смаку за допомогою вивчення та виконання високохудожніх зразків хорової літератури;
 - виробити у студентів вокально-хорову техніку необхідну для співу в хорі;
 - розвинути слухові здібності, вокально-хорові навички, необхідні для роботи з хоровим колективом;
 - навиків практичної роботи з хором та засвоєння ними всього багатогранного комплексу вокально-хорових засобів музичної виразності;
 - розвивати творчу уяву, художній смак, вміння розкривати творчий задум композитора, навички професійно-художнього виконання творів;
- забезпечення студентів хоровим репертуаром для подальшої професійної діяльності.

4. Програмі компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, використовувати різні форми комунікативних процесів, вільно оперувати професійною термінологією, володіння навичками редагування й перекладу текстів, пов'язаних із фахом. Здатність використовувати

професійну літературу, фахові термінологічні словники та допоміжні джерела у процесі; здатність оперувати фаховою термінологією в професійному середовищі.

ЗК 2. Здатність працювати у глобальному інформаційному середовищі з метою пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел, у тому числі з використанням інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК 5. Здатність вирішувати складні спеціалізовані завдання та проблеми у галузі хорового виконавства та середньої освіти у процесі навчання основ теорії і практики вокально-хорової роботи, художньо-творчого розвитку учнів через хоровий спів як форми роботи на уроках музичного мистецтва. Здатність до опанування основних методів та способів вирішення комунікативних завдань професійної діяльності, вміння аналізувати логіку висловлювання реципієнтів з позиції норм толерантності та ефективної праці в педагогічному колективі.

ЗК 7. Здатність до перенесення системи фахових знань у площину навчального предмету музичне мистецтво, проектування та організації власної діяльності.

Фахові компетентності:

ФК 2. Здатність усвідомлювати місце та роль музичної культури у сучасному соціокультурному просторі та здатність аналізувати музичне мистецтво в контексті розвитку інших видів мистецтв, літератури, загального розвитку гуманітарного знання, релігійних, філософських ідей певного періоду.

ФК 3. Здатність до оволодіння необхідним комплексом психолого-педагогічних та мистецьких знань, розуміння принципів та закономірностей процесу художньо-творчої діяльності; здатність до системного мислення у професійній сфері.

ФК 4. Здатність до опанування основних методів та шляхів вирішення комунікативних завдань професійної діяльності.

ФК 9. Здатність демонструвати глибокі та системні знання у галузі музичного мистецтва, для розуміння принципів, методів та форм проведення занять з музичних дисциплін, керівництва художньо-естетичним розвитком учнів.

ФК 10. Здатність презентувати власний творчий продукт, здійснювати художньо-просвітницьку діяльність; розробляти і втілювати музично-виховні заходи на високому мистецько-педагогічному рівні; організовувати освітній процесна засадах особистісно орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів, здатність до розуміння основних проблем сучасної мистецької освіти й виконавства в Україні та пошуку шляхів удосконалення освітнього процесу в закладах мистецької освіти.

Програмні результати навчання:

РН 2. Володіння принципами організації та керівництва хором, ансамблем, методики викладання музичних дисциплін, засвоювати пісенний матеріал шкільної програми для використання у майбутній музично-педагогічній діяльності; здійснювати змістовний аналіз музичного твору, емоційно й цікаво розповідати дітям про музику і музикантів, події музичного життя.

РН 8. Здатність застосовувати фахові знання та практичні навички у репетиційній, концертній, педагогічній, науково-дослідницькій, музикознавчій роботі.

РН 10. Володіння теоретичними засадами хорового виконавства та культури вокально-хорового співу, знання виразових можливостей хорової музики та закономірностей хорового виконавства в цілому, практикою співу в хоровому колективі та методичними принципами формування практичних навичок роботи з хором.

РН 13. Здатність застосовувати на практиці методичні принципи для засвоєння музичних дисциплін, зокрема, доступності, послідовності навчання, новітні явища в музичному мистецтві в єдності традицій іноваторства.

РН 14. Готовність до художньо-творчої, музично-виконавської діяльності; інтерпретування музичних творів; реалізації колективних, індивідуальних музичних проєктів; розробки художньо-практичних, музичних завдань для учнів, відповідно до їх вікових особливостей.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни: кредити – 6 / 180 годин	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	
практичні заняття	132
самостійна робота	48

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1-3	014.13 Середня освіта (Музичне Мистецтво)	1-2	нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб
1 курс, 1 семестр			
Тема 1. Теоретичні основи роботи хорового класу. та методика вокально - хорової роботи в хоровому класі. Особливості вокально-хорової роботи з дитячими хоровими колективами.		4	10
Тема 2. Вдосконалення та закріплення навиків хорового співу, одержаних за час проходження курсу хорового класу.		4	10
Тема 3. Елементи вокально-хорової техніки. Особливості роботи над елементами вокально-хорової техніки в дитячих хорових колективах.		4	10
Тема 4. Звукоутворення, звуковедення, висока позиція співу-необхідна умова мелодичного і гармонічного строю в роботі над хоровими творами.		4	8
Тема 5. Спів в високій позиції – основа вокально-хорового виховання.		4	8
Тема 6. Створення виконавського художнього образу – основне завдання в роботі над хоровими		4	8

творами			
Тема 7. Виконавські нюанси, їх роль в хоровому виконавстві. Художній образ в хорових творах дитячого репертуару.		4	8
Тема 8. Хорове, художньо – образне мислення в процесі інтерпретації хорового твору.		2	
		30 / 10	62 / 82
1 курс, 2 семестр			
Тема 8. Значення тембрального ансамблю у формуванні якісної хорової звучності.		4	10
Тема 9. Художні види ансамблю, їх значення у хоровому виконавстві.		4	10
Тема 10. Роль фактури у становленні загальної драматургії хорового твору.		4	10
Тема 11. Інтенаційна природа музичної мови хорового твору. Виховання інтонаційного слуху в процесі хорової роботи над творами		4	10
Тема 12. Виразові, художні та технічні засоби хорового виконавства. Роль репертуару в дитячому хоровому колективі.		4	10
Тема 13. Втілення емоційно-образного змісту хорового твору у контексті його жанрово-стилістичної моделі		4	10
Тема 14. Контроль самостійної роботи. Здача хорових партій творів програми.		4	2
		28 / 6	62 / 80
2 курс, 3 семестр			
Тема 15. Висока професійна майстерність вокально-хорового виконання.		4	15
Тема 16. Стилї хорового виконавства.		4	15
Тема 17. Виконавська інтерпретація хорових творів різних епох, жанрів та стилів.		8	15
Тема 18. Інтерпретація хорових творів програми та творів шкільного репертуару.		8	15
Тема 19. Специфіка концертно-виконавської роботи хорового колективу.		4	

		28 / 6	60 / 80
	ЗАГ.:	86 / 28	184 / 242

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Вид контролю – залік в 1 та 3 семестрах. Максимально допуск до заліку – 75 балів, залік - 25 балів.
Вимоги до письмових робіт	
Практичні заняття	На практичних заняттях студенти вивчають хорові твори, працюють над вдосконаленням вокально-хорової техніки, розвивають та формують свої вокальні та музичні задатки, професійну майстерність, вчаться співати в хорі та працювати з хором.
Умови допуску до підсумкового контролю	Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня знань та готовність студента до виконання поставлених професійних завдань. Форми поточного контролю: здача хорових партій програми, участь у концертах. Умовою допуску до заліку є відвідування здобувачем більше 50% практичних занять, здача хорових партій творів програми хорового класу, виконання завдань самостійної роботи та участь у всіх концертних виступах та у державній атестації.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль проводиться як результат вивчення навчального курсу та передбачає залік в 1 та 3 семестрах.

7. Політика навчальної дисципліни

<p>Письмові роботи: не передбачені</p> <p>Згідно з вимогами освітньо-професійної програми учасники освітнього процесу повинні оволодіти обсягом теоретичних знань та практичних навиків по предмету.</p> <p>Поведінка в аудиторії повинна відповідати правилам поведінки студентів у навчальному закладі. У взаємовідносинах викладач та студенти керуються загальними морально-етичними принципами та правилами поведінки.</p> <p>Студент має відвідувати практичні заняття, активно працювати, старанно готуватися до них, самостійно вивчати теоретичні питання по курсу, відповідати відповідному кваліфікаційному рівню, дотримуватися вимог професійної етики між учасниками освітнього процесу, які регламентуються у «Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника» (нова редакція).</p>

8. Рекомендована література

<ol style="list-style-type: none"> 1. Бенч-Шокало О. Український хоровий спів. Київ, 2002. 340 с.. 2. Бенч О. Павло Муравський. Феномен одного життя. К. Дніпро, 2002.

3. Доронюк В.Д. Зваричук Ж.Й. Шкільне хорознавство. Ів.-Франківськ, 2008. 335с.
4. Демянко Н. Основи хорознавства і методики роботи з хором. Навчальний посібник. Полтава : ПНПУ ім. В. Г. Короленка, 2018. 9 с.
5. Завалко К. Педагогічна інноватика в теорії та практиці музичної освіти: монографія. Друкарня "Черкаський ЦНП", 2013. 520 с.
6. Зваричук Ж. Й. Питання хорознавства. Навчально-методичний посібник. Ів.-Франківськ, 2018.
7. Зваричук Ж. Й. Роль хорового класу у формуванні професійних компетентностей здобувачів вищої освіти в структурі фахової підготовки. Теорія і практика мистецької освіти. Житомир. Видавець О. О. Євенюк, 2021. 185 с. С.65-71.
8. Історія української музики. Т.1-4.- К.: Наукова думка, 1989-1992.
9. Костенко Л. В., Шумська Л. Ю. Хрестоматія з хорознавства. Навчальний посібник. Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2013. 521 с.
10. Кияновська Л. Галицька музична культура ХІХ-ХХ століття. Чернівці, книги –ХХІ, 2007. 420с.
11. Коломоєць О. М. Хорознавство. Навч. посібник. Київ: Либідь, 2001.168с.
12. Коломоєць О. М. Стисле хорознавство. Навч.посібник, 2023. 110 с.
13. Коломоєць. О. М. Історія та теорія українського хорового мистецтва. Дніпро. Ліра, 2023. 288 с.
14. Корній Л. Історія Української музики. Київ-Харків-Нью-Йорк,1996, 776 с.
15. Корній Л. Історія Української музики: підручник для вищих муз. навч. закл. К.: Національна музична академія України ім. П. І. Чайковського, 2001. 477 с.
16. Лашенко А. П. З історії київської хорової школи. К.: Музична Україна, 2007. 198 с.
17. Світайло С. В. Методика роботи з дитячим хоровим колективом : навч.- метод. посібник для студ. вищих навч. закладів III–IV рівня акредитації. К. : Унів. коледж Київського ун-ту ім. Бориса Грінченка, 2016. 140 с.
18. Серганюк Л. І. Методика аналізу хорових творів. Івано-Франківськ, 2016.
19. Смирнова Т. А. Хорознавство (історія, теорія, методика): Навчальний посібник. Видання третє, доповнене, Харків: ХНПУ, «Федорко». 2018, 212 с.
20. Плющик Є. В. Лекції з курсу «хорознавство». Вид.-во ЖДУ ім. І. Франка. Житомир, 2010.
21. Торба О. Українська хорова творчість останньої третини ХХ століття та проблеми жанру. *Культурологічні проблеми української музики. Науковий вісник НМАУ ім. П.І. Чайковського*. Вип.16.К., 2002.
22. Шреєр-Ткаченко О. Я. Історія української музики. К., 1980.
23. Ярошенко І.В., Серганюк Ю.М. Концептуальні особливості методики роботи з хором : Навчальний посібник. Київ : Видавництво «Білий Тигр», 2020. 100 с.

Репертуарні збірники

- Бібліотека хору «Київ». Київ, 2008. 2015.
- Благослови, душе моя, Господа. Упорядник Зваричук Ж.Й. м. Ів.-Франківськ, 2000. 90с.
- Долчук Р.О., Доронюк В.Д., Шегда Л.В., Щавінський М.М. Хрестоматія духовної музики України,-ПНУ ім. В.Стефаніка. Івно-Франківськ, 2011. 310с.
- ДревянкоБ.П. На урилах «Мрії»: Збірка хорових творів / Упорядник Богдан Деревянко.- Львів: Видавництво Львів. Комерц.академія. 2004. 225с.
- Колесса М.Ф. Вибрані хорові твори. «Муз.Україна», 1983. 134с.
- М. Колесса «Хорові твори».Редактор Г. Я. Гембера. Київ. «Муз.Україна»,1998. 48с.
- Козак Є. Хорові твори. Муз.Україна. Київ, 1997. 40с.
- Кошиць О. Українські народні пісні. Муз.-хорове т-во УРСР. Київ. 1968. 117с.
- Леонтович М. «Хорові твори». «Музична Україна»,Київ,1977. 320с.
- Леонтович М. «Хорові твори». / Упорядник Кузик В.В. «Музична Україна», Київ, 2005.
- Лятошинський Б. М. Українські народні пісні в обробці Б. Лятошинського. «Музична Україна»,-Київ, 1974.-90с.

- Муніципальний камерний хор «Легенда»: Репертуарний збірник./ упорядкування І.Циклінський: Вип.2. Дрогобич: Посвіт,2006. 146с.
- СвятаЛітургія Іоана Золотоустого. Упорядник Зваричук Ж.Й. Ів.- Франківськ, 2008.198с.
- Серганюк Ю.М. Наша дума, наша пісня. Збірник хорових творів. Івано-Франківськ, 1992. 82с.
- Співає Лемківська хорова капела «Бескид». Упорядник Чоловський П.М. Івано-Франківськ, 2007. 106с.
- «Первоцвіт»: з піснею у нове тисячоліття. Збірник творів із репертуару народного аматорського хору «Первоцвіт» Народного Дому с. Микитинці. / Упорядник Ганна Карась, Ів.-Франківськ: Місто НВ, 2009. 80с.

Викладач

Жанна ЗВАРИЧУК,
кандидат мистецтвознавства
доцент кафедри методики музичного виховання та диригування